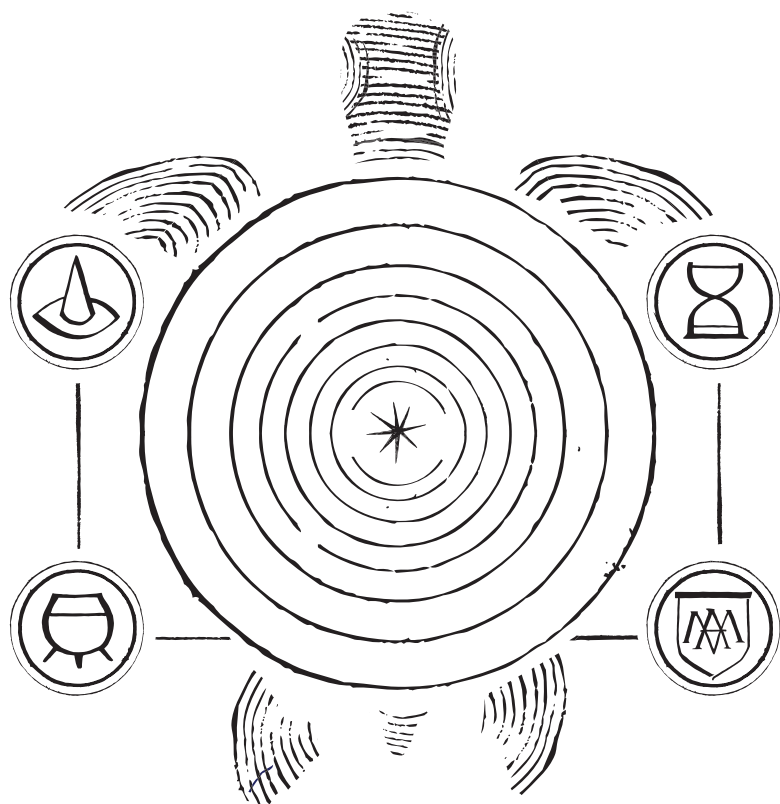

◆ ДИСКѠСВѢТ ◆

УДК 821.111-3
П 70

HAT FULL OF SKY COPYRIGHT © TERRY AND LYN PRATCHETT, 2004
Original English language edition first published Doubleday, an imprint of Random
House Children's Publishers UK, part of the Penguin Random House UK group.
All rights reserved

Террі Пратчетт

П 70 Повен неба капелюх [Текст] : роман / Террі Пратчетт; переклад
з англ. Марти Госовської. — Львів : Видавництво Старого Лева,
2021. — 320 с.

ISBN 978-617-679-908-5

«Повен неба капелюх» — роман із серії «Дискосвіт» Террі Пратчетта, продовження пригод маленької відьмочки Тіфані Болячки.

Тіфані — одинадцять, і вона стає ученицею досвідченої відьми панни Рівень. Дівчинка мріє літати на мітлі, чарувати паличкою, вивчати заклинання, однак їй доводиться багато поратися у господарстві, а ще — ходити селами і без усіляких чарів допомагати людям.

Тіфані призвичаюється виходити зі свого тіла, щоб подивитися на себе, коли під рукою немає дзеркала. Та це виявляється небезпечною вправою, адже ніколи не знаєш, хто і з якою метою може цим скористатися. Тіфані дізнається, як це — не бути собою, і вкотре переконується, що ознакою справжньої відьми є зовсім не модний капелюх.

УДК 821.111-3

XXXII роман «Дискосвіту»
II роман циклу «Тіфані»

© Террі Пратчетт, текст, 2004
© Марта Госовська, переклад, 2021
© Романа Романишин, Андрій Лесів,
обкладинка, оформлення серії, 2021
© Видавництво Старого Лева,
українське видання, 2021

ISBN 978-617-679-908-5

Усі права застережено

ТЕРРІ ПРАЧЕТІ

ПОВЕН НЕБА КАПЕЛЮХ

РОМАН

ЦИКЛ
»ГґФАНІ«

—2—

ЛЬВІВ
ВИДАВНИЦТВО СТАРОГО ЛЕВА
2021

ВСТУПНЕ СЛОВО

З книжки МІС Перспікації Тік
«ВСЕ ПРО ФЕЙРІ І ЯК ЇХ УНИКАТИ»:

Нак Мак Фіґлі

(ще знані як піксі, вільні малолюдці, людці та «Невідомі, ймовірно озброєні»)

Нак Мак Фіґлі найнебезпечніші серед усіх видів фейрі, особливо коли нападпитку. Вони обожнюють пиятику, бійки і крадіжки, власне, вони ладні поцупити все, що не прибите цвяхом намертво. А навіть якщо й так, то вони і цвях поцуплять.

А втім, ті, хто з ними заізналися і вижили, кажуть, що то істоти напрочуд вірні, сильні, наполегливі, відважні і по-своєму високоморальні. (Наприклад, вони не обкрадатимуть тих, в кого нема що вкрасти.)

Типовий малолюдок (малолюдка — рідкісна знахідка, про це *читайте нижче*) заввишки шість дюймів, має руду чуприну, а його шкіра посиніла від татуювань та фарби вайди, і, якщо ви вже наблизилися так, що все це розгледіли, то він саме намірився вам добряче врізати в ніс.

Одягнений він у доволі таки потріпаний кілт, бо малолюдки пізнають одне одного по татуюваннях, а не по візерунках на тканині. Також він може мати шолом із кролячого черепа. Малолюдки часто прикрашають бороди та чуби усілякими цяцьками, як-от пір'я чи пацьорки.

Щонайпевніше малолюдок буде при шабелині, але він її носить переважно для виду, бо фіглі надають перевагу контактним видам боротьби — головою і черевиком.

Історія та релігія

Історія походження Нак Мак Фіглів загублена у Тумані Часу. Вони кажуть, що Королева Фейрі прогнала їх із Дивокраю, бо вони повстали проти її злостивого та тиранічного правління. Але також побутує думка, що їх просто вигнали за пияцтво. Нам мало відомо про їхні релігійні переконання, за винятком хіба того, що вони вважають себе мертвими. Їм подобається наш світ із його осяйним сонцем і горами, блакитним небом і усім, що надається до бійки. Такий прекрасний світ абикому не доступний, кажуть вони. То якийсь рай, а чи Валгала, куди потрапляють браві вояки по смерті. Тож вони певні, що колись жили, а тоді — померли і їх впустили сюди за добру поведінку.

Це припущення є цілковито хибним та вкрай химерним, адже, як нам відомо, насправді все достоту навпаки.

Коли фігель помирає, за ним не тужать. Єдине, про що жалкують його побратими, це те, що він більше не буде з ними у світі мертвих, а має повертатися у світ живих, який вони називають «Засвітом».

Звичай та побут

Фіглі селяться у курганах прадавніх королів, де серед золота та скарбів облаштовують собі затишні нори. Зазвичай неподалік росте куц терену чи бузини: особливо малолюдкам до вподоби стара бузина, бо її стовбур чудово надається на

димар. Поруч обов'язково знайдеться кроляча нора. З виду вона — достоту, як кроляча нора: довкола все всипано кролячими бібками, а подекуди й клоччям кролячої вовни, якщо на фіглів раптом зійшло натхнення до творчості.

Підсподом світ малолюдців трохи скидається на вулик, щоправда, з акцентом не так на мед, як на жала.

А причина в тому, що серед фіглів вкрай мало фіглиць. І, цілком можливо, що з цієї ж причини фіглиці народжують дуже часто і дуже багато фігленят. Завбільшки фігленята з горошинку, але ростуть вони напрочуд швидко, якщо їх добре годувати (фігли люблять селитися поруч з людьми, бо там можна легко роздобути коров'яче чи овече молоко для фігленят).

«Королева» клану фіглів називається келда, а її чоловік зветься Великий Муж. Коли народжується фіглиця, а це буває нечасто, вона деякий час живе поруч із матір'ю-келдою, щоб навчитися у неї звичаїв та усіх таємних премудростей келдування. Коли вона досягає подружнього віку, має покинути клан, взявши зі собою лиш декількох братів, які будуть пильнувати її під час тривалої подорожі.

Вона мандрує у пошуках клану, де немає келди. Вкрай рідко, якщо вона не може знайти такого клану, вона збирає малолюдців із різних кланів і формує новий — келда називає його і обирає йому курган, де цей клан мешкати-ме. Також вона сама обирає собі чоловіка. Відтак її слово стає законом для усіх членів клану і його слід дотримуватися неухильно, а сама келда майже не покидає курган, а якщо й так, то відходить не дуже далеко. Вона водночас і королева малолюдців, і їхня бранка.

Та якось келдою стала дівчинка не з роду фіглів, а з роду людей...

Словник малолюдців, адаптований для особливо уразливих читачів

Анайто!: вигук, чие значення варіюється від «Мати Василева!» до «Мені вже починає уриватися терпець, начувайтесь!».

Бебешка: така вовняна тваринка, що харчується травою і бекає. Не корова.

Бздури: дурниці, нонсенс.

Відьомство: все, що відьма робить.

Гузь: дуже важливий обов'язок, підкріплений традицією і магією. Не птаха.

Дивочний: химерний, дивний. Іноді, з якоїсь причини — також видовжений.

Кадук: ні на що не здатна особа.

Карга: відьма будь-якого віку.

Людиска: людські істоти.

Нагольгатися: мене запевняли, що це означає «втомитися».

Нужник: туалет.

Ой леле: вигук відчаю.

Паскудник: неприємна особа.

Паскудяка: дуже неприємна особа.

«Спеціальна овеча настоянка»: боюся вас розчарувати, але це щось на кшталт самогону. Ніхто не знає, що буде з вівцею, яка його вип'є, але, кажуть, краплина настоянки дуже помічна для вівчарів, особливо холодної зимової ночі, а для Нак Мак Фіглів — будь-якої пори дня і ночі. Не намагайтесь приготувати її вдома!

Тлумак: див. *Кадук*

Шкорба: стара жінка.

